

DE VIRIS ILLUSTRIBUS CASINENSIBUS.

MS. legimus, Paulum fuisse Diaconum S.R.E. Cardinalem, uti etiam dicto Lib. MS. nostri Petri de ortu, & vita Justorum Casinensium in Cap. XXV. inscriptione his verbis:

De Paulo Diacono, atque Cardinali, &c.

Quem fucum exscriptores, five amanuenses lectori facere voluisse existimamus, dum in nullis tabulis Ecclesiasticis in numerum Cardinalium adficitum colligimus. Vel potius scrupulum istum injecatum fuisse credendum à Martino Polono in prefatione sue Chronicæ, dum in opere de gestis Imperatorum & Pontificum nominat quandam Paulum Diaconum Romanum, & Cardinalem: iste tamen dissolvitur nodus, quod noſter Paulus fui Diaconus Aquilejenſis, & postea Monachus Casinensis; at iſte, ex quo profectus Martinus, vocatur Romanus Diaconus, & Cardinalis. Vide Voffium de hiftor. Latin.

Exstat Epitaphium Pauli Diaconi verbis exornatum ab Hilderico Monacho & Abbatore Casinensi discipulo prædicti Pauli: quod tibi, singulari humanitate V. Cl. Caroli Borelli Cler. Regul. Minor. nobis suppeditatum, ex antiquo MS. Cod. sign. 256. Biblioth. Casinensi depromptum, nunc primū in lucem damus.

EPITAPHIUM

PAULI DIACONI.

*Perspicua clarum nimium tum fama per ævum.
Afra simul junctum pangant te cætibus almis.
Veridicos Levita tuos quis summe triumphos
Lucifluis Paule potuit depromere dictis?
Vi tua, sed lector properans hoc noscat, &
hos pes
Sacratu rumpulo requiescere membra sub iſto,
Laudis amande tua summatim carmine digno
Almificos actus dignum eſt riferare canendo.
Eximio dudum Bardorum stemmate gentis
Viribus atque armis, quæ tunc opibusque per
Orben
Insignis fuerat, sumpſisti generis ortum:
Tam digna eſt, poſquam nitidos ubi ſæpe
Timavi*

*Annis habet cursus, genitus tu prole fuiſti:
Divino iſtinctu regalis protinus aula
Ob decus & lumen patriæ te ſumpſit alendum;
Cum tua poſt Tiberidem populis & regibus altis
Tunc placida cunctis vita, ſtudiumque maneret.
Omnia ſophia capiſti culmina ſacré,
Rege monente pio Ratchis, penetrare decenter
Plurima captasſe dignè cum dogmata, cuius
Reſplendens cunctas, ſuperis ut Phœbus ab
astris*

*Arctoas rutilo decorasti lumine gentes;
Haec ſint jam nimium, fluidi cum gloria ſæcli
Condigni ditaret ovans te ſeſtale gaziſ,
Lucis ob aeternæ vitam ſinè fine beatam
Audacter ſpreuſisti bujus devouti honores:
Regis & immensi fretus pietate polorum
Vernanti buc Domino properasti peclore Christo
Subdita colla dare Benediti ad ſepta beati;
Exemplis mox compta tuis ubi concio ſacra
Tum jubar ut fulgens cœpit radiare coruſcis,
In te nam pietas jugiter, dilectione dulcis,
Neſtarœus & pacis amor, patientia viſtrix,
Simplicitas ſolers nimium, concordia ſumma,
Omne ſimulque bonum ſemper venerande ma-
nebat:*

*Nunc ideo Cœli te gemmea regna retentant.
Sidream retinens pariter per ſecla coronam.*

A *Hoc tibi posco, ſacer, gratum ſit carmen ho-
noris,
Hilderic en cecini quod lacrymando tuus,
Quem requiem captare tuis fac queſo perennem
Sacratis precibus ſemper amande Pater.*

CAPUT IX.

DE HILDERICO.

B *H*ildericus ejusdem Pauli Diaconi auditor. De origine Praeceptoris ſui, vita, institutione, doctrina, reli- gione, habitu, lucidissimos versus compoſuit.

ANNOTATIO.

F *Uit deinde Abbas Casinensis. Hildericus, &
eodem mense, quo electus, obiit, ſcili-
cket Anno Domini DCCCXXXIV. cum ſedi-
ſet diebus decem & septem: verſus, quos
compoſuit de Paulo, ſupra retulimus.*

CAPUT X.

DE THEOPHANIO.

C *T*heophanius Diaconus, Vir erudi-
tissimus, ac diſertissimus; De con-
ſtructione Cœnobii Domini Salvatoris:
de adventu Sancti Benedicti ad Caſi-
num, ac de miraculis per eum inibi
factis: & in laudem Sanctæ Dei Gen-
tricis, & de conſtructione Monasterij
Sanctæ Mariæ in Plumbariola verſus
mirificos edidit.

*Vixit ſub Ludovico Pio Imperatore Anno
Domini DCCCLV.*

CAPUT XI.

DE BASSATIO.

D *B*assatius Casinensis Cœnobii Abbas,
vir Scripturis Sanctis deditus, &
notitia Ecclesiastici dogmatis ſufficienter
inſtructus; compoſuit nitido ſatiſ
& aperto ſermone quosdam traſtatus:
fuit autem tempore Ludovici Impera-
toris.

ANNOTATIO.

E *O*pufcula, quæ Bassatius Abbas Benediti-
nus decimus octavus ſcripſiſe exponit,
quænam contineant, non explicat Petrus; niſi
intelligere velimus, quod cum ſuo tempore
ordinem Monasticum aliqua jam ex parte cor-
ruptum in Liguria, Burgundia, Germania vi-
diſſet, ſermonibus ac doctrinis correxiſet.
Naturæ confeſſit non ſinè opinione sanctitatis,
Casini, Anno Domini DCCCLVI. die XVI.
Kalend. Aprilis, & in Capitulo Fratrum juxta
adem Divi Benediti, quam magnifico ornatu
decoraverat, ſepultus eſt.

CA-